IN
SACRATISSIMO PENTECOSTES FESTO,
DE
PROGRAMMATUM FESTIVALIUM
tum quoque PENTECOSTALIUM
authoritate ac reverentia
differens,
CIVES ACADEMICOS O. O. HONORATISSIMOS,
ut
debite ad illa attendant
magna animi sollicitudine & eâ quâ
par est diligentia
hortatur.

ACADEMIÆ p. t. RECTOR,
GEORGIUS DETHARDING,
MED. D. & PROFESS. PUBLIC. COLLEG. DUCALIS, FACULTAT. MEDIC. ET TOTIUS ACADEMIÆ SENIOR, FACULTAT. SUÆ h. DECANUS.

ROSTOCHII,
TYPIS IO. IACOB. ADLERI, SEREN. PRINC. & ACAD. TYPOGR.

Editanti mihi, quo Ego alloquio, huic ſpartæ ornandæ jam deſtinatus Academiæ Rector, Vos, *Cives Academici*, ad pie tranſigendum hoc pentecoſtale Feſtum commoverem, & cordibus veſtris de tabula publica inſinuarem, quæ Gloria DEI & propria ſalus ſancta mente recolenda deſiderant, occurrebant verba emphaſi non omnino nulla conſpicua. quæ leguntur *Actorum* XIX. 32. *Plerique neſciebant, cujus rei cauſa conveniſſent;* ut parum abfuerit, qvin aſſeruerim, eſſe nos inter uno plures, qvi neſciant, cujus rei cauſa Programmata Feſtivalia ſcribantur. Falluntur quippe Vos inter, qui mori recepto, cui ſe accommodet novellus Rector, hoc ſcribendi genus vindicant, ac quidem conſuetudinem in adhortando inductam proprio auſu tollere velle, eſſet impingere in regulas

las

las Decori, tanto officio, quale Rectorale eſt, alligati. Nam quam magna vis ſit Conſuetudini, ut legis inſtar ſe habeat, prima hujus ſcripturæ commendatio altas habet radices in ſtudio pietatis, ut ad hoc omnino reſpiciendum. En clara verba t. t. Rectoris Magnifici JOHANNIS BACMEISTERI, qui ante ſeculum in Programmate Pentecoſtali, *anno* nempe *milleſimo, ſexcenteſimo, vigeſimo tertio*, ita fatus eſt: *Horum exemplis* (loquitur de iſtiusmodi Chriſtianis, qui Chriſto nomen dederunt in Baptiſmo, ſed caſtra ſatanæ ſtrenue ſequuntur, & quam pietatis ſpeciem extrinſecus oſtentant, ejus vim factis abnegant, atque ita religionem veram ejusque autorem unicum D. O. M. ludificantur) *ne quisquam noſtri ordinis, præſertim de tyronibus, inſidiarum ſatanicarum ignaris, docentium culpa abripiatur & ſeducatur, pio & prudenti majorum Conſilio in ſcholis regiis, quas Academias vocamus, inſtitutum eſt, ut præter recitationem legum, in quibus ſinguli de officio ſuo diligenter commonefiunt, in ſolennioribus, Feſtis, quæ ad celebrationem beneficiorum DEI erga genus humanum præcipuorum, ordinata ſunt, admonitiones, de cavendis ejusmodi ſcandalis & exhortationes ad ſtudium pietatis in exercitiis fidei &c. publice proponantur.* Aeque ad *minus intelligentes* ſcopum Programmatum Feſtivalium referendi erunt, qui doctiores, non æque pii magis, lectione hujus generis Programmatum fieri deſiderant: hinc novi Rectoris vires nunc in *exegeſi* hujus vel illius *dicti claſſici*, in proſternendis *hæreticorum nugis*, in *technis novaturientium* detegendis ac *ſarcaſtice* conculcandis noſſe & æſtimare cupiunt; quandoquidem hæ pa-

rænefes facræ abhinc vel maxime debent effe charæ, ut *pii* magis, quam *docti* evadamus, & quo noftra gloriatio non fit in ampla doctrinarum fegete, quæ tumidos reddere folet, fed in vitæ fanctimonia, quo DEO & hominibus fimus acceptiffimi. Quid dixerim de his è numero noftro, qui Programmata oculo fugitivo percurrendo, finita lectione meditationem de his, quæ inculcata funt, fimul abjiciunt, & quafi ad fe non fpectarent, illa exteris in fignum amicitiæ mittunt; an fortean hi inveniant, quo pafcere animum queant? Quod numerum *infipientum* augeant, in aprico eft. Hæc quippe monita, dum à Magiftratu veniunt, qui vices DEI gerit, divina funt habenda, de quorum fupina reverentia æque aliquando rationem habebunt reddendam, ac de omnibus aliis mandatis à DEO mediate proficifcentibus. Ut taceam, quam nos inter non defint, qui vilipendendo hoc fcribendi genus ne quidem ocello intueri id dignantur, quafi fe non tangant, aut læva mens præfagiat, veterem adhortationum crambem fibi iterum iterumve apponi, cum monitorum fat fatis fint, quæ Licentiam Academicam vinciant ac ligent. Hos quippe omnes & qui infuper referri huc merentur effe ignaros facri hujus officii, quod Rector Academiæ in fe fub fingulis feftis fufcipiendum habet, nemo prudens unquam diffitebitur. Attendant, *rogo*, hi omnes & finguli ad priftinam & nunquam definentem follicitudinem Magiftratus Academici, quo folennitatem Feftorum debita cura vindicet, & animos ad tantarum rerum, quæ diebus feftis prædicantur myfteria religiofe ponderanda

da inflammet: Respiciant, *inquam*, ad suspiria ejus ac preces, ut singuli caveant, ne quisquam per dies festos, nec per omne vitæ suæ curriculum sit vel audiat parcus Jehovæ cultor & infrequens, adeo ut hic quadrent verba Doctoris Gentilium PAULI asserentis: se quemvis Auditorum sociis lachrymis ad cultum DEO præstandum serio compulisse: Trutinent tandem vota calidissima in Programmatibus fusa, ut quisque sub festis diebus ad pietatem, modestiam, sobrietatem, concordiam, cultus divini frequentiam se ultro componat; ut, quæ è suggestu audivit, domi in sinu ruminetur; ut agnoscendo magnalia DEI & agnita magna animi devotione celebrando, invita etsi carne, psallat DEO, & se vas esse spiritus Sancti bonis operibus undique testatum faciat. Ne vero quisquam *Vestrum* sibi persuasum habeat, non hanc semper mentem fuisse Rectoribus Academiæ, hinc reverentiam Programmatibus habendam à me inculcari ultra debitum; alloquar *Vos* verbis celeberrimi hujus Almæ etiam post fata Theologi & Professoris B. JOHANNIS COTHMANNI, quibus ego nec elegantiora, nec ponderosiora habeo, quæ afferam. Imo quod ipse Author non noverit meliora ad mentes in cultum Pentecostalem animandas vel abhinc colligere est quia A. MDCL. denuo Rector constitutus nec verbulo mutato idem Programma typis concredidit. Ita vero ille in Programmate ad Festivitatem Pentecostes devote celebrandam jam ante nonaginta & quod excurrit annos promulgato:

 Anniver-

Anniverſariam de Spiritus Sancti adventu univerſa Chriſti Eccleſia hoc imprimis tempore recolit memoriam, nec immerito quidem; fruſtranea namque omnia Servatoris noſtri parta nobis immenſa beneficia fuiſſent, niſi Spiritus Sanctus illa nobis per verbum & ſacramenta applicaret. Sicuti enim, ut Poëta inquit, nullus argento color eſt avaris abdito terris, niſi temperato ſplendeat uſu: haud aliter omnium Chriſti meritorum non dicam exiguus, ſed & planè nullus foret uſus, nî Spiritus S. in cordibus noſtris ea obſignaret. Fas igitur & æquum eſt, ut illuſtre Pentecoſtes feſtum, quo Redemptor noſter promisſionem de mittendo Spiritu S. adimplevit, ſumma animi devotione celebremus. Quanta cum reverentia, ſtudio & ardore Eccleſia priſca feſtivitatem pentecoſtes celebrarit, vel ex Hipponenſis Epiſcopi Meditationibus conſtat, quando magna animi devotione Spiritum S. invocat, hiſce verbis: omnipotens paraclete Spiritus, mœrentium conſolator clementiſſime, jam cordis mei penetralibus potenti illabere virtute & tenebroſa quæque laris neglecti latibula coruſci luminis fulgore habi-

habitator lætifica, tuique roris abundantia longo ariditatis marcentia ſqualore viſitando fæcunda, veni jam, veni benigniſſime dolentis animæ conſolator, protegens in opportunitatibus, in tribulatione adjutor: veni mundator ſcelerum, curator vulnerum: veni fortitudo fragilium, relevator labentium: veni humilium Doctor, ſuperborum deſtructor: veni orphanorum pius pater, viduarum dulcis iudex: veni ſpes pauperum, refocillator deficientium; veni navigantium ſinus, naufragij portus; veni omnium viventium ſingulare decus, morientium unica ſalus. Veni ſanctiſſime Spiritus, veni & miſerere mei, apta me tibi & condeſcende pro pitius mihi, ut mea tuæ magnitudini exiguitas, roborique tuo mea imbecillitas ſecundum multitudinem tuarum complaceat miſerationum, Hæc, cives Academici, B. Auguſt. ut & totius Eccleſiæ priſcæ de Spiritu S. fuerunt ſuſpiria, quibus & noſtra merito ſubjungimus ſubmiſſa vota, qui non minus Spir. S. perfruimur beneficiis. Quotquot enim Spiritui huic non reſiſtimus, nec illum peccatis noſtris contra conſcientiam admiſſis atrociſſimis contriſtamus, eundem præſentem, magnaque beneficia conferente m

ferentem habemus. Scriptura enim prævia, Spiritus S. veram Dei agnitionem in nobis accendit, & mentis noſtræ oculos peccatorum fuligine obſcuratos illuminat, adeo ut ſine illo Chriſtum fiducialiter Dominum vocare non poſſimus. Diſtribuit nobis dona ſua pro liberrimâ voluntate, operatur in nobis motus & fructus, profeſſioni & vocationi noſtræ congruentes, ſublevat infirmitates noſtras, interpellat pro nobis apud Patrem gemitibus inenarrabilibus: confirmat nos qvod jus adoptionis filiorum DEi conſeqvuti ſimus. Illo enim tanquam arrhabone in cordibus noſtris de gratia DEi ac divinis promiſſionibus obſignamur, quia eſt pignus hæreditatis noſtræ in redemptionem acquiſitæ poſſeſſionis. Quanta hæc quamque neceſſaria Spiritus S. ſint χαρίσματα, ſoli illi, ſpiritum hunc in ſe habitantem ſentientes, illumque magiſtrum agnoſcentes intelligunt. Mundus qui hunc veritatis Spiritum accipere nequit, dona hæc non uſque adeo ſuſpicit, imo alto ſupercilio deſpicit. At queis de meliore luto finxit præcordia Titan, non ſolum ingens DEi beneficium, Spiritus S. donatione Eccleſiæ exhibitum imo pectore agnoſcunt,

ſcunt, & devoto pectore exoſculantur, ſed & aliorum, dona hæc faſtidientium, ignaviam & cæcitatem deplorantes, cum Poëta chriſtiano ajunt: ô ſtultos hominum, cæcaque pectora, Brutorum ſimiles; ſtercora quæritis per diſcrimina tot, totque pericula, veris poſthabitis & melioribus theſauris, cupitis noxia, frivola. Non aurum, pietas ſed beat, & fides. Et veræ ſtudium juſtitiæ frequens. His cælum ſtudiis ſcanditur arduum. His armis opus eſt aſtra volentibus. Vos Academiæ Cives & tu imprimis ad virtutem, pietatem & honeſtatem educta juventus, ſumma hæc ſummi Jehovæ beneficia alta mente repones, mores & actiones tuas ad verbi divini amuſſim exiges, feſtum hoc pentecoſtes in memoriam tanti beneficii inſtitutum debita devotione celebrabis, neque helluationibus aliisque actionibus profeſſionem tuam minus decentibus feſtivitatem hanc interturbabis. Studioſum te eſſe, & Chriſtianum quidem memento, quidque nomina hæc te admoneant ſimul cogita. Arbor bona fructus bonos profert, & arbor putris peſſimos edit fructus, & ex fructibus arbor cognoſcitur, ſicuti ex abundantia cordis os loquitur. Agite

itaque ſtudioſi juvenes actionibus honeſtis, ac meditationibus piis, cum totius vitæ decurſu, tum hiſce potiſſimum Spiritui Sancto, reliquis Trinitatis perſonis non excluſis, deſtinatis feriis, incumbite, ac juxta Apoſtoli monitum, verborum obſcœnitatem aut ſtultiloquium, aut turpem urbanitatem, quæ vobis non convenit, cane & angue pejus devitate. Amarulentiam, rumorem, iram & vociferationem ac maledicentiam, eodem monente Apoſtolo, à vobis tollite. Qvod ſi feceritis corpus veſtrum ſanctiſſimi hujus Spiritus templum conſtituetis. De Salomonis templo hiſtoria ſacra refert, illud facta dedicatione gloria Jehovæ fuiſſe impletum, ſimiliter qui cordis ſui templum caſtiſſimo huic ſpiritui dedicaverit, oleum & operam nequaquam perditurus eſt, ſed remunerationem habebit à DEo largiſſimam. Ab omnibus autem pietatis & honeſtatis amantibus ſtudioſis, hæc jam dicta obſervatum iri nullus dubito; reliquos verò ſerio hortor & moneo, ut quod non ſolum pietas ſuadet, ſed & ipſa honeſtas, gentibus revelata DEi notitia carentibus nota imperat, opere ipſo perficiant. De Socrate Xenophon refert

refert quod â gula longè plus omnibus hominibus abſtinuerit, multosque à vitiis revocarit & virtutis cupidos reddiderit. Idem auctor Socrati attribuit ſententiam quod dixerit: DEUM quanto major eſſe videtur, tanto magis colendum ac adorandum eſſe. Nos qui Chriſtiani audimus, ac non ſolum ex inſitis notitiis DEUM colendum eſſe ac venerandum novimus; ſed & modum cultus ipſi gratiſſimum ex verbo revelato perſpectum habemus, multo magis hæc obſervemus, niſi Socratem coram tribunali Chriſtianos accuſantem aliquando audire velimus. Qvia vero ſine Spiritus S. lumine nihil eſt in homine, noſtras, Chriſte, precor doceto mentes, ac in pectora gratiæ arrhabonem noſtra effundito Spiritum, moventem caſta incendia, & invocationem: fac pars agminis ut tui per omne ævum ſimus, alacriterque laudes æterni patris decantemus, P. P. ſub Sigillo Academiæ ipſis Pentecoſtes feriis, Anno M. DC. XXXIII.

Intelligitis ne jam, *Cives Optimi*, quis finis, quæ intentio, quod deſiderium Magiſtratus Academici ſub conſcribendis Programmatibus Feſtivalibus? Intelligetis; confido, qui ex veſtro numero altius ſapere ſibi videntur. Aſſolent Myſtæ Sacrarum Pandectarum, quâ

pollent ingenii fertilitate Prætorem illum romanum, FELICEM appellare infelicem, quod momentum conversionis facilitate alloquii Divi Apostoli PAULI obtinendæ in aliud commodum magis sibi visum tempus rejiciendo spreverit. Quid de nobis fiet, felicibus futuris, modo ipsi non noluerimus. Commendo hanc parænesin animo vobis omnibus & singulis dicato scriptam; utpote ad quam provocaturus ero, quando in die ultimo decernendæ felicitatis, de hoc, quo jam fungor, officio rationem reddere jubebor, ne infelix obmutescere cogar. Vestrum itaque fuerit, itidem de vestra felicitate prospicere, ne infelices prædicemini. Poteritis, quibus vos inter hoc volupe est, Programmata festivalia, sic quoque hoc præsens habere pro consuetudinis in diebus festis servandæ modulo: pro scripturæ genere cerebro magis quam cordi litante: pro opella inter superfluas si non tædiosas referenda & pro quo non! dum sententia æternæ beatitudinis in horum, quæ Programmata monent, amplexu vel rejectione erit reposita, cautius cum scriptis hujusmodi mercandum esse ultro confitebimini. Infelicium autem contemptorum in barathro æternarum miseriarum sat plena sunt omnia. Faciant nos, quod opto, imo, quod spero, facient nos omnes & singulos aliena pericula cautos.

P. P. Feria I. Pentecostes.

A. MDCCXXIX.

